

витоку конфіденційної внутрішньої інформації компанії; 4) зменшення робочих місць у самій компанії тощо [4].

Залежно від структури бізнес-відносин на рівні «замовник – виконавець» розрізняють горизонтальну (американську), пірамідальну (японську) та змішану моделі аутсорсингу. На відміну від горизонтальної, за якої для вирішення поставленого завдання використовується велика кількість виконавців, пірамідальна модель передбачає довгострокову співпрацю на перспективу. На практиці в аутсорсингу європейських країн, у тому числі в Україні, поєднуються пірамідальна й горизонтальна моделі [5].

Наразі аутсорсинг широко застосовується у всьому світі. Серед країн-виконавців лідирують Індія, Китай, до яких надходять замовлення з країн Європи, США, Японії. При цьому спостерігається тенденція того, що США поступово скорочують частину замовлень до цих країн, переорієнтовуючись на аутсорсинг усередині своєї країни. Натомість Японія навпаки збільшує кількість зовнішніх замовлень на аутсорсинг, які, як правило, одержує Китай. На аутсорсингу замовників з європейських країн частіше працюють виконавці країн Східної й Центральної Європи, Китаю, Індії. Відносно високих показників динаміки ринку вдалося досягти за рахунок розвитку офшорного аутсорсингу.

Україна, що орієнтована на експорт послуг, постачає їх переважно до США, Євросоюзу й Ізраїлю [5]. Поштовхом для розвитку українського аутсорсингу стала криза, яка змусила багатьох керівників критично оцінити діяльність підприємства, проаналізувати бізнес-процеси. У підсумку багато з них прийшло до того, що виведення неприбуткових функцій підприємства за його межі, – ефективний інструмент скорочення витрат, звільнення часу й ресурсів для основної сфери діяльності [6].

В Україні аутсорсинг досягнув середнього рівня розвитку. Найпродуктивніше він розвивається в ІТ-сфері. Україна займає перше місце серед країн Центральної та Східної Європи за обсягом ІТ-аутсорсингу, який минулого року був оцінений у 2,4 млрд дол. Крім того, Україна має значний потенціал у розвитку аутсорсингу: у національній економіці є значна кількість кваліфікованих кадрів, які хочуть отримувати заробітну плату європейського рівня, а також велика частка населення, яка володіє іноземними мовами тощо.

Отже, аутсорсинг – це достатньо інноваційний напрям співпраці між людьми у різних сферах економіки. Він дозволяє ефективніше працювати підприємствам, залучати нові ресурси, що робить їх більш конкурентоспроможними на світовому ринку. Подальший розвиток аутсорсингу сприятиме створенню нових робочих місць і пришвидшить вхід України до Європейського Союзу.

Список літератури

1. Бравар Ж. Эффективный аутсорсинг: понимание, планирование и использование успешных аутсорсинговых отношений. Д.: Баланс Бизнес Букс, 2007. 260 с.
2. Куцин Є. М. Теоретичні та прикладні аспекти аутсорсингу. Вісник Хмельницького національного університету. 2011. №1. С. 213-217.
3. Владимирова И.Г. Классификация стратегий развития автомобильных компаний в современном мире и перспективы отечественного агропрома. *Менеджмент в России и за рубежом*. 2015. № 1. С. 17–27.
4. Що таке аутсорсинг. URL: <https://msb.aval.ua/news/>.
5. Стахурська О. Аутсорсинг в Україні й у світі: особливості, тенденції та перспективи. URL: http://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/.
6. Чи корисно ходити на сторону або що таке аутсорсинг?/Аудиторсько-консалтингова Корпорація «Глобал Консалтинг». URL: <http://gc.ua/uk/business-news/chi-korisno-xoditi-na-storonu-abo-shho-take-autsorsing/>.

УДК 621.311.24

Сусліков С. В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту інноваційного підприємництва та міжнародних економічних відносин,

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НЕТРАДИЦІЙНОЇ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ, З ТОЧКИ ЗОРУ ІННОВАЦІЙНОЇ СПРИЙНЯТЛИВОСТІ

Одним з актуальних напрямків енергозбереження, підвищення енергонезалежності та економічної безпеки є використання технологій нетрадиційної відновлюваної енергетики

(НВЕ). Однак, розширення їх масштабів, пов'язане з низкою чинників інноваційного сприйняття даних технологій. Одним з них є, специфіка комплексного обґрунтування їх ефективності, яка вимагає особливого підходу до розрахунків з урахуванням соціально-економічних і еколого-техногенних впливів технологій НВЕ. Всі її складові, такі як, надійність енергопостачання, впровадження передових технологій, законодавство і нормативна база, політика цін, захист навколишнього середовища, зниження ризиків техногенних аварій тощо, повинні базуватися на взаємопов'язаних і взаємодіючому комплексі громадських, корпоративних, особистісних і колективних інтересів [1, с. 12 – 13].

На жаль, в даний час в Україні немає загальноприйнятого єдиного підходу до комплексної оцінки технологій НВЕ. Вважається, що в умовах ринку кожен суб'єкт сам має право визначати, яким способом розраховувати їх ефективність. При цьому не враховується, що кожен суб'єкт цікавиться в першу чергу комерційним ефектом, який реалізується у нього безпосередньо і не враховує соціальні, природоохоронні, техногенні та інші ефекти, які реалізуються в його оточенні опосередковано. Ці ефекти в кінцевому підсумку консолідуються в корисні ефекти, які також як і комерційні реалізуються в соціально-економічні блага.

Більш того в гонитві за комерційним ефектом, який є головним критерієм ринкової економіки, суб'єкт часто не враховує непрямі, ситуативні, опосередковані та інші ефекти, які реалізуються не в даний момент, а опосередковано і в якусь перспективу [2, с. 62 – 65].

В результаті потенціал, який об'єктивно несе НВЕ в поле зору конкретного замовника, проявляється в значно меншій мірі. Комплексна оцінка НВЕ, відповідно, як правило, знижується.

Однією з первинних проблем поряд із заниженням комплексної оцінки НВЕ є різноманіття методів оцінки ефективності проектів. Якщо на рівні великих підприємств і організацій ці показники якимось чином іноді використовуються, то на рівні середніх і малих підприємств (яких переважна більшість) дані показники слабо сприймаються. Тому в межах дослідження даної проблеми було проаналізовано ряд методів по визначенню економічної ефективності інноваційно-інвестиційних проектів, а також визначивши ступінь сприйнятливості по ряду показників.

За результатами аналізу зроблено висновок, що оптимальним методом для використання є той, який вклав би в себе риси легко зрозумілої і однозначно сприйнятливої формули-рішення, а з точки зору типового замовника – адекватності і співвідношення до дійсних ринкових умов [3, с. 190 – 192]. Саме тому серед низки методів оцінки інноваційного потенціалу нетрадиційної відновлюваної енергетики найбільш сприйнятливим, та тим який відповідає усім вимогам щодо оцінки ефективності є термін окупності (відношення вкладених коштів до одержуваного прибутку). Даний метод може бути в подальшому модернізований (с точки зору дисконтування) або доповнений низкою інших методів, що в кінцевому рахунку збільшить обґрунтованість прийняття управлінських рішення щодо інвестування.

Список літератури

1. Дюжев В. Г., Сусликов С. В., Большаков Д. В. Организационно-экономические проблемы инновационно-инвестиционной деятельности в сфере нетрадиционной возобновляемой энергетики Украины. Инвестиції: практика та досвід. 2017. № 23. С. 11 – 15.
2. Дюжев В. Г., Сусликов С. В. Формирование вторичной инновационной восприимчивости предприятий к технологиям НВЭ на основе типовых перечней полезных эффектов и негативных воздействий. Инвестиції: практика та досвід. 2015. № 7. С. 61 – 65.
3. Усов М. А., Гавриш О. О., Сусликов С. В. Інвестиційна привабливість інноваційних проектів. Приазовський економічний вісник : електрон. наук. журн. 2019 № 2 (13). С. 189 – 194. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/41479/3/2019_Usov_Investytsiina_pryvablyvist.pdf.